

Med støtte fra:

UNDERVISNINGS
MINISTERIET
STYRELSEN FOR
UNDERVISNING OG KVALITET

SKOLSTREJK
FÖR
KLIMATET

Kultur⁺

Civil ulydighed og klimaaktivisme

Mål

- + Du skal analysere forskellige kilder og vurdere deres syn på civil ulydighed.

Forudsætninger

- + Du skal vide, hvad civil ulydighed betyder.
- + Du skal have grundlæggende kendskab til klimakrisen.
- + Du skal vide, hvem Greta Thunberg er – og hvad hun står for.

Baggrund

Det har i flere år været svært for klimaaktivister at få sat klima på den politiske dagsorden gennem fx underskriftsindsamlinger og demonstrationer.

I 2018 begyndte svenske Greta Thunberg at klimastrejke fra skolen hver fredag. I begyndelsen sad hun alene foran den svenske Riksdag, men langsomt begyndte den civile ulydighed at brede sig, og flere og flere unge begyndte at strejke sammen med hende hver fredag.

Folketinget forkastede et borgerforslag om en dansk klimalovgivning i begyndelsen af 2019.

Se mere om Greta Thunberg her:

https://www.ted.com/talks/greta_thunberg_the_disarming_case_to_act_right_now_on_climate

Mere om borgerforslaget:

<https://www.borgerforslag.dk/se-og-stoet-forslag/?Id=FT-02233>

<https://www.dr.dk/nyheder/politik/ny-klimalov-stottet-af-65000-danskere-regeringen-vil-ikke-stemme>

Greta Thunberg
(CC BY-SA 4.0. Wikiuser - Anders Hellberg).

Kilde 1:
Greta Thunberg, svensk klimaaktivist

“Vi er gået i strejke, fordi vi har gjort vores hjemmearbejde.

(..) Hvis I siger, at vi spilder værdifuld undervisningstid, så lad mig minde jer om, at vores politiske ledere har spildt årtier med fornægtelse og passivitet, og da tiden er ved at løbe ud, er vi nødt til at handle.

(..) Det politiske system, I har lavet, handler kun om konkurrence. I snyder, hvor I kan, for det handler kun om at vinde for at få magt. Det må slutte.”

Fra: <https://nyheder.tv2.dk/udland/2019-02-21-her-faar-eus-topchef-hug-af-16-aarig-pige-i-opfoer-er-er-som-forkaelede-boern>

Kilde 2:
Greta Thunberg, svensk klimaaktivist

“Når danskerne stemmer, skal de tænke på, hvilke konsekvenser klimakrisen har for fremtidige generationer, for økosystemet og for biosfæren. Vi skal fokusere på klimakrisen og tænke langsigtet, for hvis vi ikke gør noget, kommer intet andet til at betyde noget i fremtiden.

(..) Jeg ved, at den politik, der kræves, ikke findes hos noget politisk parti i Danmark, men der findes politikere, der forsøger at forbedre tingene.

(..) Det vigtigste, man selv kan gøre, er at sætte sig ind i, hvad klimakrisen faktisk indebærer. Spred informationen til andre og læg pres på magthaverne.”

Fra: <https://nyheder.tv2.dk/samfund/2019-05-24-greta-thunberg-den-politik-der-kraeves-findes-ikke-hos-noget-dansk-parti>

Kilde 3:**Pernille Plantener, Sofie Flamand og Birgitte Ringgaard Diget på vegne af Extinction Rebellion**

“Når vores ledere forsømmer vores borgerretslige krav på sikkerhed i dag og i fremtiden, bliver det borgernes ret og moralske pligt at gøre oprør. Civil ulydighed afspejler den katastrofe vi står overfor. Det er en ikke-voldelig politisk handling med en ædel tradition benyttet af kvinderettighedsbevægelsen og andre bevægelser, der har kæmpet for en bedre verden – bl.a. Gandhi og Martin Luther King. Senest har de skolestrejkende børn fulgt op. Civil ulydighed blandt normale lovlige borgere tages traditionelt kun i brug, når den sociale kontrakt er brudt og alle andre midler har fejlet. Og det har de. Vi har kendt klimakrisen i årtier, og politikerne ser stadig ikke ud til at tage de beslutninger, der skal til for at beskytte os og vores efterkommere mod katastrofen”.

Fra: <https://www.klimabevaegelsen.dk/tale-hvorfor-vi-mener-at-civil-ulydighed-er-noedvendig/>

Kilde 4:**Karina, Extinction Rebellion**

“Jeg har skrevet under på underskriftindsamlinger, været med til demonstrationer og protestmarcher i årevis, uden at der er sket noget. Da de forkastede borgerforslaget, som over 60.000 danskere havde skrevet under på, blev jeg gal. Nu skal der mere til.”

Fra: <https://aarhusupdate.dk/folkebevaegelsen-extinction-rebellion/>

Kilde 5:**174 danske forskere i et åbent brev**

“Vi betragter den voksende klimakrise som en eksistentiel trussel mod mennesker i Danmark og resten af verden, og vi kan ikke se stiltiende til, når danske politikere undlader øjeblikkelig og nødvendig handling for at forhindre den tiltagende krise.

(..) I stedet for at erkende, at vi lever på en planet med begrænsede ressourcer, har regering efter regering søgt at øge den økonomiske vækst og opfordret til uhæmmet forbrug.

(..) Når en regering ikke formår at beskytte sine borgere og sikre fremtiden for kommende generationer, så svigter den en af sine mest grundlæggende forpligtelser og bryder derved den sociale kontrakt mellem regering og folk. Derfor er det ikke blot vores ret, men også vores moralske pligt at opfordre til oprør for at forsvare livet selv.

(..) Ideen bag civil ulydighed er ikke ny. Når regeringer har svigtet deres befolkninger, har civil ulydighed ofte været brugt til at kræve og gennemføre forandringer. Gandhis uafhængighedsbevægelse i Indien og borgerrettighedsbevægelsen i USA er to eksempler, som i dag hyldes for deres mål og metoder. I Danmark har kvinderettighedsbevægelsen og arbejderbevægelsen sikret de kår, som vi i dag nyder godt af. Fra både indland og udland ved vi derfor, at civil ulydighed er en effektiv metode til at søge indflydelse på ledere, som nægter at handle på en stor befolkningsgruppes legitime krav om forandring.

På trods af talrige videnskabelige rapporter, folkelige protester, eksperters opråb, klimamarcher, skolestrejkende børn og unge osv. – og senest borgerforslaget om en ny klimalov – fortsætter vores politiske ledere med at undergrave vores alles fremtid. Det kan og må ikke fortsætte.

Situationen kræver, at ansvarlige borgere i Danmark atter griber til ikke-voldelig civil ulydighed, sådan som Extinction Rebellion opfordrer til.

Vi opfordrer alle, uanset politisk ståsted, til at støtte op om oprøret.”

Fra: <https://solidaritet.dk/174-forskere-stotter-klimastrejker/>

Forståelsesspørgsmål

1. Hvad er Greta Thunbergs budskaber omkring klimakrisen (kilde 1 og 2)? Du skal søge efter svarene i kilde 1 og 2.
2. Hvad mener Extinction Rebellion (kilde 3 og 4), at der skal til for at klimakrisen bliver taget alvorligt?
3. Hvem bruger Extinction Rebellion som forbilleder for deres civile ulydighed?
4. I kilde 5 er der 174 forskere, som har lavet et åbent brev til de danske politikere. Hvad er deres vigtigste argumenter for at begå civil ulydighed?

Analyse

1. Hvorfor tror du, at Greta Thunberg har valgt at strejke for klimaet?
2. Hvorfor bruger hun ikke det politiske system til at få sin mening igennem?
3. Hvilke personer/sammenligninger/sager kan du komme i tanke om, som også har benyttet sig af civil ulydighed, for at opnå nye rettigheder?
4. Hvorfor tror du, at 174 forskere er gået sammen i et åbent brev til politikerne?

Problemstilling / diskussion

1. Hvilke af kilderne argumenterer bedst for civil ulydighed? Hvorfor?
2. Har kilderne ret i, at det er nødvendigt at bruge civil ulydighed? Hvorfor / hvorfor ikke?
3. Hvilke konsekvenser kan det have for Greta Thunbergs skolegang, at hun skolestrejker?
4. Hvilke konsekvenser kan det have for din skolegang, hvis du vælger at følge Gretas eksempel?
5. Hvilke konsekvenser kan det have for verdens unge, hvis alle vælger at strejke for klimaet?
6. Er konsekvenserne det værd?
7. De skolestrejkende unge er blevet meget kritiseret på de sociale medier. Hvordan kan det være?
8. Hvordan tror du politikerne reagerer på de 174 forskeres åbne brev?
9. Hvilke organisationer tror du, der kan få politikerne til at lytte til de 174 forskere og de klimastrejkende unge?
10. Hvilken betydning tror du, det har at 174 forskere skriver et klimabrev? Tror du, det ændrer Danmarks politik på området?
11. Hvilke andre sager kan du komme i tanke om, som kan være vigtige nok til at bruge civil ulydighed?

- 12. Er civil ulydighed demokratisk eller udemokratisk? Begrund din holdning.
- 13. Find på mindst fem argumenter mod skolestrejker og/eller civil ulydighed generelt.
- 14. Formuler selv andre problemstillinger til emnet.

Produkt – en tale mod skolestrejke

Skriv en tale til et politisk topmøde. Talens budskab skal være, at eleverne skal stoppe skolestrejken. Brug realistiske argumenter.

Produkt – plakater med klimaslogans

Lav plakater til en klimamarch under en skolestrejke.

Overvej hvilke slagord der skal stå på plakaten. Fakta skal være rigtige, og det skal være tydeligt, hvorfor I som unge vælger civil ulydighed og ikke sædvanlige demokratiske spilleregler.

Lav derefter en kort fremlæggelse af dit produkt, hvor du forklarer dine valg og sammenhængen med emnet.

udskab skal være, at eleverne skal stoppe skolestrejken. Brug realistiske argumenter.

Undringsspørgsmål

- + Hvilke skal politikerne gøre for at hjælpe klimaet?
- + Hvilke andre undringsspørgsmål kunne du selv stille til emnet?

For Great Thunberg-billedet gælder følgende licens:

<https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.da>

Samme licens for øvrige billeder – Flickruser: Takver.